

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – PHÚ THỌ NĂM 2023****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU**

Đọc đoạn trích sau:

(1) Tôi nhìn em, nghĩ về những gì đang diễn ra, nhớ về điều mà một người thầy tôi từng nói: “Một thời đại với những giá trị bị đảo lộn”. Những thứ tầm thường giải trí rẻ tiền thì lại lên ngôi, còn những điều chân giá trị thì lại lặn xuống dưới. Người ta nhìn nhau qua vẻ bề ngoài, chạy theo vật chất, theo chủ nghĩa tiêu thụ, hoặc chìm đắm vào những thú vui thoáng qua. Tự hỏi cái gì đang diễn ra vậy, mọi người đang làm gì vậy, có vấn đề gì với thế giới này vậy. Tôi đã thấy bao nhiêu người quanh mình bị cuốn theo cái vòng xoáy dữ dội đó. Thấy bất lực vì tiếng nói của mình thì quá nhỏ bé. Nhiều khi chỉ muốn bỏ đi, lên núi xây một cái chòi, sống giữa thiên nhiên cây cỏ.

(2) Nhưng giờ tôi đã không còn muốn bỏ đi nữa. Tôi đã tìm thấy được “bộ lạc” của mình. Sống trong một vòng tròn an lành của những người thầy, người bạn. Đã gặp bao nhiêu người tử tế, thấy được bao nhiêu tấm lòng chân thành, tốt đẹp trên đời. Đã tìm thấy những người cùng chia sẻ giá trị sống như mình. Đã xây dựng được cộng đồng của riêng mình.

[...](3) Tôi đã tìm được ngôi nhà của mình, vòng tròn những người giống mình. Những người nhận ra vấn đề với thế giới, và đang cố gắng từng ngày chung tay làm cho cuộc sống trở nên tươi sáng hơn. Nên em đừng nản chí. Cứ tìm rồi sẽ thấy.

(Trích Tuổi trẻ đáng giá bao nhiêu?, Rosie Nguyễn, NXB Hội nhà văn, 2016, tr.123 - 124)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Chỉ ra biểu hiện của “Một thời đại với những giá trị bị đảo lộn” được nói đến trong đoạn văn (1).

Câu 2. Xác định và nêu tác dụng của phép lặp dùng để liên kết câu trong đoạn văn (2).

Câu 3. Thông điệp nào trong đoạn trích có ý nghĩa nhất với em? Vì sao?

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, em hãy viết 01 đoạn văn (từ 10 đến 12 câu) trả lời câu hỏi: Cần làm gì để sống là chính mình trong một thế giới muốn biến mình thành người khác?

Câu 2. Cảm nhận của em về vẻ đẹp mùa xuân đất nước trong đoạn thơ:

Mùa xuân người cầm súng

Lộc giắt đầy trên lưng

Mùa xuân người ra đồng

Lộc trải dài nương mạ

Tất cả như hối hả

Tất cả như xôn xao...

Đất nước bốn ngàn năm

Vất vả và gian lao

Đất nước như vì sao

Cứ đi lên phía trước.

(Trích Mùa xuân nho nhỏ, Thanh Hải, Ngữ văn 9, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, tr.56)

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm)****Câu 1:****Phương pháp:**

Đọc, tìm ý.

Cách giải:

Biểu hiện của “Một thời đại với những giá trị bị đảo lộn”:

- Những thứ tầm thường giải trí rẻ tiền thì lại lên ngôi, còn những điều chân giá trị thì lại lặn xuống dưới.
- Người ta nhìn nhau qua vẻ bề ngoài, chạy theo vật chất, theo chủ nghĩa tiêu thụ, hoặc chìm đắm vào những thú vui thoáng qua.

Câu 2:**Phương pháp:**

Phân tích.

Cách giải:

- Phép liên kết lặp: đã, tôi, mình, người, thấy, được.
- Tác dụng: giúp các câu trong đoạn văn liên kết với nhau để thể hiện vấn đề cần bàn luận.

Câu 3:**Phương pháp:**

Phân tích.

Cách giải:

- Thông điệp trong đoạn trích có ý nghĩa nhất với em là: Rồi chúng ta sẽ tìm thấy những người giống mình, những người đang cố gắng chung tay làm cho cuộc sống trở nên tươi sáng hơn.
- Trong xã hội chạy theo vật chất như hiện nay, không khó để thấy những điều tiêu cực xảy ra hàng ngày. Tuy nhiên, cũng không khó để bắt gặp những hành động tử tế đến từ những người quanh ta: một bạn học sinh giúp bà cụ qua đường, anh sinh viên nhường ghế cho phụ nữ mang thai trên xe bus hay những người hùng đường phố ra mặt khi thấy bất bình... Từ những điều đó, em tin rằng, không phải thế giới này toàn điều tồi tệ, mà quan trọng là chúng ta chưa nhìn thấy những điều tốt đẹp quanh mình. Vì những gì tử tế, rồi sẽ tìm đến với nhau.

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)**Câu 1:****Cách giải:**

a. Mở đoạn:

- Giới thiệu vấn đề: Cần làm gì để sống là chính mình trong một thế giới muốn biến mình thành người khác?

b. Thân đoạn:

- Giải thích: Sống là chính mình là sống với những gì tự nhiên vốn có trong con người, không cần phải gò bó hay ép buộc mình phải sống giống bất kì ai.

- Bàn luận:

+ Biểu hiện của sống là chính mình: Tự tin vào khả năng, hài lòng với ngoại hình của bản thân, không để ý hay so bì với cuộc sống của người khác. Có mục tiêu, kế hoạch, mơ ước rõ ràng và phấn đấu, cố gắng giữ vững lập trường vì mục tiêu đó. Không bị bất cứ điều gì tác động làm thay đổi ý kiến, quan điểm riêng...

+ Ý nghĩa của việc sống là chính mình: Tạo ra cá tính, màu sắc khác biệt, có lập trường vững chắc, kiên định. Biết trân trọng bản thân, tự hào về chính mình và nỗ lực phát triển trở thành người có ích trong xã hội.

+ Điều cần làm để sống là chính mình: Yêu bản thân và biết trân trọng những gì đang có. Không nên cố gắng theo đuổi những gì không phù hợp với bản thân. Xây dựng một lí tưởng rõ ràng và không ngừng phát triển...

+ Phản đề: Một số người sống không có lập trường, luôn bị tác động bởi những ý kiến xung quanh khiến bản thân trở nên tự ti, mất phương hướng hoặc hay soi xét cuộc sống của người khác và cố trở thành bản sao của họ... Những người này cần thay đổi để trở thành một cá thể riêng biệt, có bản sắc riêng. Sống là chính mình khác với sống dị biệt, tách biệt với cuộc sống.

c. Kết đoạn:

- Liên hệ bản thân: Giữa một thế giới muôn biến mình thành người khác, em nhận thức được mình cần định vị rõ bản thân để được sống là chính mình.

Câu 2 (5.0 điểm):

Cách giải:

I. Mở bài:

- Giới thiệu những nét khái quát về tác giả Thanh Hải (đặc điểm về con người, sự nghiệp sáng tác, phong cách sáng tác,...).

- Giới thiệu khái quát về bài thơ "Mùa xuân nho nhỏ" (hoàn cảnh sáng tác bài thơ, xuất xứ, khái quát những nét đặc sắc về nội dung, nghệ thuật của bài thơ,...).

- Giới thiệu khái quát về khổ 2 và khổ 3 của bài thơ "Mùa xuân nho nhỏ".

II. Thân bài:

a. Vẻ đẹp của mùa xuân đất nước.

- Nhà thơ Thanh Hải đã cảm nhận và tái hiện khung cảnh mùa xuân của đất nước qua hai hình ảnh giàu ý nghĩa biểu tượng là “người cầm súng” và “người ra đồng”.

+ “Người cầm súng” và “người ra đồng” là hai hình ảnh biểu tượng cho hai nhiệm vụ chiến lược quan trọng nhất của đất nước ta ở thời điểm bài thơ ra đời.

Hình ảnh “người cầm súng” lại đi liền với hình ảnh “lộc giắt đầy quanh lưng” đã gợi cho người đọc liên tưởng đến những vòng lá ngụy trang của người chiến sĩ trên đường hành quân ra trận.

+ Hình ảnh “người ra đồng” được sử dụng kết hợp với hình ảnh “lộc trải dài nương mạ” gợi liên tưởng đến những cánh đồng tươi tốt, xanh thắm, màu mỡ.

- Điệp từ “mùa xuân” và điệp từ “lộc” đã gọi lên quang cảnh mùa xuân tươi đẹp đang vươn ra những chồi lộc non và đồng thời cũng gọi lên thành quả của công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

- Điệp từ “tất cả” được kết hợp với những từ láy “hối hả”, “xôn xao” làm cho nhịp thơ trở nên gấp gáp, gọi một nhịp sống sôi động, hối hả, khẩn trương.

b. Niềm tự hào, niềm tin vào tương lai tươi sáng của nhà thơ trước mùa xuân của đất nước.

- Nhà thơ Thanh Hải đã nhắc lại chặng đường 4000 năm của đất nước thông qua hệ thống các tính từ “vất vả”, “gian lao”.

- Hình ảnh so sánh "đất nước như vì sao" đã mở ra nhiều liên tưởng độc đáo và giàu ý nghĩa: vừa gọi đến nguồn sáng trường tồn mãi với không gian, thời gian, vừa gọi lên niềm tin của tác giả về một tương lai tươi sáng, rộng mở của đất nước với khí thế mạnh mẽ không gì cản nổi.

- Cấu trúc song hành "đất nước bốn ngàn năm", "đất nước như vì sao" đã diễn tả sự vận động đi lên của lịch sử và là lời khẳng định về sự trường tồn vĩnh cửu của đất nước.

- Cụm từ "cứ đi lên phía trước" như một lời khẳng định, một sự thể hiện ý chí và lòng quyết tâm và niềm tin sắt đá về tương lai tươi sáng, tốt đẹp của quê hương, đất nước.

III. Kết bài:

Khái quát những giá trị đặc sắc về nội dung, giá trị nghệ thuật của khổ 2, khổ 3 của bài thơ "Mùa xuân nho nhỏ" và nêu cảm nhận của bản thân.